RUSKI INWALID

No. 260.

WTOREK. 2 Listopada 1820 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Treść. Wiadomości Kraiowe: Królestwo Polskie. Wiadomości Zagraniczne: Franciia. Portugaliia. Hiszpaniia. Włochy. Kurs Petersburski.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

Królestwo Polskie.

Raport rady stanu

o dwuletnich czynnościach Rządu, czytany na drugiem posiedzeniu Izb połączonych dnia 14go Września r. b.

(Ciąg dalszy.)

III. Lasy Rządowe.

Dochód z lasów Rządowych w dwóch minionych latach był iak następuie:

w roku 1818 z sprzedaży drzewa zł: Pol: 701,899
z innych wpływów leśnych — zł: Pol: 491,931

Razem gotowizną — zł: Pol: 1,193,830.
oprócz tego dostarczyły lasy drzewa bezpłatnie za zł: Pol: — 944,730.

Ogół dochodu czyni zł: Pol: 2,138,560.

Z gotowizny w tym roku wpłynioney, po potrąceniu wziętych do depozytu i remanentów w kassach mieyscowych leśnych, zaperceptowano do kass poborowych — — zł: Pol: 936,344 gr: 13.

w roku 1819 z przedaży drzewa zł: Pol: 828,979.
z innych wpływów — 466,591.

Summa gotowizną — zł: Pol: 1,295,570.
oprócz tego dostarczano bezpłatnie drzewa za zł: Pol: — 523,913.

Ogół dochodu czyni zł: Pol: — 1,819,483.

Z gotowizny w roku 1819 wpłynioney, iak wyżey w ilości zł: Pol: 1,295,570.
po odtrąceniu:
1. wziętych do depozytu zł: Pol: 215,365
2. remanentu po kassach leśnych zł: Pol: 15,254
} zł: Pol: 661,276.

3. opłaconych na administracyią leśną mieyscową zł: Pol: 430,657. } zł: Pol: 661,276.

Zaperceptowano do kass Poborowych przy zamknięciu rachunków — — zł: Pol: 634,294.

Gdy obszerność lasów Królestwa iest tak znaczną, iż zupełne ich urządzenie długiego wymaga czasu, zapobiegaiąc więc tymczasowemu, ich zniszczeniu, przystoi następuiący plan do zaprowadzenia zwolna porządnego i systematycznego gospodarstwa leśnego; urządzenie lasów podzielonem zostało na trzy oddzielne epoki:

1. Zaprowadzenia porębów.
2. Tymczasowego zagospodarowania.
3. Ostateczney regulacyi.

Urządzenie pierwszey epoki maiącey za cel wyśledzenie obszerności lasów, przeniesienie ich na plany sytuacyyne i podział na poręby, dla nieodbicie potrzebnego porządku, ukończone było w całém Królestwie iednego roku 1817.

Urządzenie drugiey epoki w postępnym zamiarze sprostowania planów sytuacyynych, oddziału lasów od pól ornych, ustalenia posad leśnych, obiaśnienia ciążących ie służebności, i przepisania prawideł do prowadzenia systematycznieyszego gospodarstwa, dopełnione iuż zostało z odpowiednim skutkiem w Woiewództwach Krakowskiém i Sandomierskiém, następnie zaś ma bydź zaprowadzone.

W roku 1820 w Woiewództwach Mazowieckiém i Podlaskiém.

W roku 1821 w Woiewództwach Kaliskiém Lubelskiém.

W roku 1822 w Woiewództwach Augustowskiém i Płockiém.

Urządzenie nakoniec trzecie, epoki stanowiącey ostateczną lasów regulacyią, zaprowadzonem bydź ma po wykonanym szczególnym rozmiarze, łącznie z regulacyią dóbr Rządowych, po ustaleniu granic i rozstrzygnieniu sporów w tey mierze zachodzących. To stopnio we działanie zaradzaiąc obecney potrzebie, czyni zarazem nadzieię dalszego rozwiiania się i doskonalenia administracyi lasów Rządowych do takiego porządku i stopnia, iakiego dobro kraiu wymaga. Założona szkoła leśna przysposabiaiąc młodzież do usług kraiowych, odpowiada zamiarom Rządu.

Izba Poselska w uwagach swoich zdała się przemawiać za włościanami dóbr Rządowych, znayduiąc, iż nowe zaprowadzenie porządku w lasach tychże, usuwuiąc włościan od pożytków leśnych, zdawna w ich używaniu będących, przykłada się do zubożenia tychże włościan i opuszczenia dóbr wspomnionych. Kommissyia Rządowa Przychodów i Skarbu obiąwszy w swe zarządzenie lasy narodowe, trzymała się co do Prowincyi przez Rząd Pruski posiadanych, porządku przez tenże Rząd w lasach zaprowadzonego, to iest: iż włościanie dóbr narodowych za używalność lasów do tychże dóbr z dawna należących, powinni wnosić umiarkowaną do Skarbu opłatę, tenże sam porządek zwolna rozciągnięty został i do Prowincyy przez Austryią dawniey zabranych; miano wszelako wszędzie wzgląd, aby przez tę opłatę włościanie ciemiężonemi nie byli, i dla tego w każdym przypadku niemożności uwalniano ich od niey. Przy ostatecznem uregulowaniu dóbr i lasów postanowiono zabezpieczyć w tey mierze stosunki włościan, na zasadach sprawiedliwości i dobrey Ekonomiki.

IV Dochody Niestałe.

Jako to: cło, konsumcyia, koszerne, sól, tabaka, stępel i loterya, razem wzięte, przyniosły w dwóch upłynionych latach zł: Pol: 36,819,540 gr. 9 a pozostało do poboru zł. P. 467,564 g. 3 } zł: P: 37,287,104 gr: 12.

Miały zaś podług rocznych budżetów przdnieść po odtrąceniu ubytku rubryką mniey w rachunkach wykazanego tylko . . . . . zł: Pol: 33,154,394 gr: 4.

okazuie się zatém wyższy przychód nad ilość budżetową o . . . . . . zł: Pol: 4,132,710 gr: 8.

Oddzielne zaś:

w r. 1818 przyniosły zł: Pol: 18,195,656 gr: 3 a pozostało do poboru z. P. 252,180 } zł: P: 18,447,836 gr: 3.

miały zaś przynieść po odtrąceniu ubytku tylko zł: P: 16,380,959 g: 10.

uczyniły wiącey o zł: P. 2,096,865 g: 23.

w r. 1819 przyniosły zł: P: 18,623,884 g. 6. a pozostało do pobrania z P. 215,384 g 3. } zł: P: 18,839,268 gr: 9.

miały zaś uczynić po odtrąceniu ubytku tylko zł: P: 16,803,434 g: 24.

Przyniosły nad budżet zł: P: 2,630,833 g: 15.

Pomnożenia te nie gochodzą bynaymniey ani z podwyższonych, ani z nowo nałożonych opłat, są owszem czynnych tylko działań władzy Skarbowey owocem, obostrzenia bowiem w kontrolli celney i konsumcyyney zaprowadzone, częste obiazdy i niespodziewane rewizyie komor i urzędów, korzystne zmiany w manipulacyi poboru stępla przedsięwzięte, i nakoniec surowa karność w służbie, pomyślny okazały skutek.

1. *C ł a.*

W szczególności co do cełł; ponieważ ogólne układy handlowe z Wiedeńskich Traktatów wynikaiące, przy schyłku dopiero 1819 roku ukonczonemi bydź mogły, i wykonania ich z początkiem teraźnieyszego nastąpiło; Wydział przeto Skarbowy ograniczał się do pomienioney pory następuiącemi urządzeniami: ażeby handel zewnętrzny ożywić i podnieść: sprostowano w instruktarzu celnym niektóre przepisy, iuż to przez uwolnienie od cła wychodowego węgli i gontów iako kraiowego wyrobku, iuż przez wyłączanie surów y bawełny z rodzaiu towarów impostowych, a nakoniec przez oporządkowanie opłaty od przędziwa i rogów bydlęcych wpływy celne są pomnożone. Naywiększém iednak stało się dla kraiowego handlu dobrodzieystwem, łaskawe Waszey Cesarsko-Królewskiey Mości zezwolenia na wolne z Rossyi do nas przepuszczanie koni i rogatego bydła, z których pierwsze iako artykuł iedynie do użycia w kraiu przeznaczony i od zagranicznego handlu wyięty, żadney przy wchodzie nie podlegaią opłacie, co zaspokaia życzenia Izby Poselskiey na zeszłym Seymie wyrażone. Prócz tego wolne Jarmarki w *Warszawie* od roku 1817 zaprowadzone, przyczyniaią się do wzrostu kraiowego handlu, zwłaszcza, że pomimo dawnieyszych swobód, nowe handluiącym udzielone są korzyści. Dozwolono bez żadney opłaty celney wyprowadzać za granicę towary na Jarmarku niesprzedane, z łaskawey zaś woli Waszey Cesarsko-Królewskiey Mości maią wstęp do Rossyi nietylko towary, do których expedycyi tameczne komory taryffą 1816 roku były upoważnione, ale i te nawet, którym lądowego wniyścia do tegoż Państwa rzeczona taryffa wzbraniała; w tém wszystkiem nie małe też czyni ułatwienie wolny po kraiu tuteyszym obieg srebrney monety Rossyyskiey. Na ostatek dla dogodności okolic bliżey miasta *Krakowa* położonych, zyskały wyłączenie od opłaty rozmaite płody i wyrobki mieszkańców tey Rzeczypospolitey bez ubliżenia iednak przemysłowi mieszkańców Królestwa. Co się dotycze zewnętrznego handlu, dwie ważne zmiany pod względem celnym zaszły w tym czasie. Naprzód albowiem gdy Rząd Pruski przywrócił w kraiu swoim taryffę transitową w roku 1817, z którey wiele dogodności dla handlu Królestwa Polskiego wynika, tak dalece, iż zażalenia, które Izba Poselska na dowolne opłaty od produktów do *Gdańska* lub w Xięztwo Poznańskie prowadzanych, podała, iuż mieysca mieć nie powinny; powodowany przeto wzaiemnoscią Rząd tuteyszy, ogłosił w miesiacu Lipcu r. 1818 i utrzymuie dotąd umowę przemiaiącą z Prussami, przez którą zniżono opłatę cła wchodowego i konsumowego od sukien, płócien i skór z prowincyy Polsko-Pruskich pochodzących, stosownie do nowo zawartey Konwencyi Warszawskiey. Nadto dla usunięcia przeszkód tamuiących z témże Państwem prowadzony handel, i zapewnienia z niego korzyści mieszkańcóm kraiowym, dozwoliła władza kraiowa kupcom Pruskim cząstkowey sprzedaży towarów na Jarmarkach miast w pogranicznych Woiewództwach, za opłatą cła tylko od rozprzedaney ilości, w głębi zaś kraiu, ograniczyła tę wolność do ogółowey przedaży, i za zupełną cła opłatą.

Drugą pod względem celnym odmianą, iest ogłoszeoie w roku 1819 oddzielney Konwencyi z Austryią zawartey o wzaiemne ułatwienie stosunków handlowych z prowincyiami od Polski odpadłemi, i zaprowadzenie nowey taryffy cła transytowego przez pomienioną Konwencyią ułożoney. Ile te wszystkie urządzenia przyniosły pożądanego skutku, dowodzi następuiący obrachunek: Wpłynęło z cełł w ostatnich dwoch latach

	zł: Pol: 9,029,129	gr: 21.
a miało tylko wpłynąć — —	7,135,168	
Pomnożony więc dochód o —	1,893,961	— 21.
Oddzielnie:		
W roku 1818 przyniosły cła — — —	zł: Pol: 4,600,481	gr: 19.
a miały uczynić tylko — —	3,467,584.	
Pomnożyły się o — —	1,132,897	— 19.
W roku 1819 uczyniły cła — — —	zł: Pol: 4,428,648	gr: 2.
a miały przynieść tylko — —	3,667,584.	
Przewyższyły ilość budżetową o — — — —	761,064	— 2.

Jarmarki Warszawskie.

Jarmarki Warszawskie przy Wydziale Spraw Wewnętrznych i Policyi pod względem handlu opisane, przyniosły Skarbowi czystego dochodu po odtrąceniu kosztów.

W roku 1818 Jarmark	wioseny zł: P.	525,000.
— — —	iesienny —	732,200.
W roku 1819 iarmark	wiosenny —	627,000.
— — —	iesienny —	591,000.
	Razem zł: Pol:	2,475,200.

Wpływy te są obiętami ogólną summą powyżey z ceł wykazaną.

(Dalszy ciąg potem.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francyia.

z Paryża, 21 Października.

Xiężna *Berry* pierwszych dni listopada wyiedzie ztąd do maiętności *Romy*, gdzie założy pierwszy kamień kościoła maiącego się zbudować, a w którym spoczywać będzie serce iey małżonka.

Radca państwa Hrabia de *Rayneval* mianowany iest pomocnikiem sekretarza stanu w wydziale spraw zagranicznych.

Nowy teatr opery koło którego co dzień przeszło 800 ludzi pracuie, ma bydz skończony w lutym roku następuiącego. Gmach ten równie iest piekny iak wielki i okazały.

We Francyi ziawił się nowy impostor nazwiskiem *Hullin*, który nazywa siebie Burbonem, a dowodząc że iest prawym synem Ludwika XV, domaga się o maiętność *Chambord*, którą mu oyciec iego miał nadać. Wiadomo że Bonaparte darował był tę maiętność Xiążęcin de *Wagrame*, a teraz przeznaczono ią do sprzedania, z czem iednakże w skutek postanowienia ministra skarbu i przychodów do trzech miesięcy wstrzymano się.

Żona iednego notaryiusza tuteyszego wybrana za mamkę dla Xiążęcia *Bordeaux*, nie mogła pełnić tego obowiązku dla zaszłey słabości zdrowia, co iednakże niemiało szkodliwych skutków. Gdy opuszczała służbę Brat, Królewski darował iey medal bogato osypany dyiamentami i zawieraiący w sobie włosy młodego Xiążęcia, którego karmić miała.

Portugaliia.

z Lizbony, 8 Października.

Nowa zwierzchność ogłosiła niedawno miasto tuteysze za *port wolny*.

Oczekiwana eskadra angielska nieprzybyła iescze dotychczas do *Taio*, a fregaty które iak rozumiano miały się zatrzymać w porcie tuteyszym, udały się na morze środziemne.

Hiszpaniia.

z Kadyxu, 28 Września

Eskadra niderlandska na morzu środziemném, zawinęła do Portmahon, gdzie ma zostać przez całą zimę.

W Buenos-Aires wielki iescze panuie nieład. (Z tego powodu iedna z gazet tuteyszych rzekła: »Łatwo się stać może, iż Portugalczycy opanuią to miasto.«)

Zabroniono wszelkim okrętom zagranicznym weyścia do portu tuteyszego, wyiąwszy tylko te, które przywożą żywność z Ameryki południowey. Wszelki związek z sąsiedzkiemu portami i miastami podobnież na morzu i lądzie iest przecięty.

Słychać że wkrótce wyydzie z Algieru nowa eskadra zboiecka, dla ścigania rozmaitych krętów.

z Madrytu, 12 Października.

Wszelkie maiątki tak ruchome iak nieruchome inkwizycyyne i Jezuickie wyprzedaią się teraz w całem Królestwie przez licytacyią, a wszelkie lochy podziemne i narzędzia katowskie, których do tortur i innych męczarni używano, będą zupełnie zniszczone.

Włochy.

z Neapolu, 10 Października.

Wiadomość o podbiciu Palermo doszła tu przez telegraf 7 b. m. Powiadaią że 600 walecznych Kalabrczyków naywięcey się do tego przyczyniło.

Kurs Petersburski.

Dukat: hollend: nowy	— rubli as:	—	11 85. k.
Ditto — Ditto stary	— Ditto	—	11 40 —
Rubel srebrny —	— Ditto	—	3 70. —

W Petersburgu.

w drukarni woienney Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY MŚCI.